

NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

Det Kongelige Landbruksdepartement
PB 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2004 1 1001	Doknr.: - 23
Mottatt: 28 JUN 2004	
Saksbeh.: LP/SJ/AGL	Ark.: 514
Kopi:	Avskr.:

Deres ref: 20041001- /agl

Vår ref: 803/ 23- HJ2004/ 5861

Dato: 21.06.04

Samordning og revisjon av erstatningsforskrifter - høring

1. Forskrift: Erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner

I kapittel 3 i høringsnotatet om administrative og økonomiske konsekvenser, har departementet ikke gjort noe forsøk på å beregne de økonomiske utslagene av forslagene til endringer for den enkelte bruker. Departementets klare oppfatning er i følge høringsbrevet, at de endringene det er lagt opp til ikke vil medføre uakseptable økonomiske virkninger for brukeren i forhold til nåværende delordninger. Dette finner Norsk Bonde- og Småbrukarlag kritikkverdig, da samordningen innebærer flere større endringer i forhold til dagens regelverk.

Ved pålagt nedslakting risikerer brukerne å tape store penger basert på forslaget til forskriftsendring. Dette skyldes i all hovedsak forslaget om å ikke gi tilskuddskompensasjon i ny oppbyggingsperiode. Men også 30 prosent reduksjonen i tilskuddskompensasjonen i oppholdsperioden får stor betydning. Dårligst ut i forhold til i dag kommer de brukerne som velger å kjøpe inn et mindre antall søyelam og bygge opp besetningen gjennom påsett av disse.

Når det gjelder erstatning ved frivillig nedslakting, er bildet noe ulikt. Pålagt oppholdsperiode vil i de aller fleste tilfellene være under 6 måneder, slik at produsenten etter forslaget ikke vil være berettiget kompensasjon for tapt produksjonstilskudd.

Gis pålegget i den perioden på året da dagens erstatningssats er lavest (1.100 kr/ v. f. sau), dvs. i perioden 21. mai til 30. september, vil erstatningen bli vesentlig bedre enn i dag. Dette gjelder også de som velger å kjøpe inn et mindre antall søyelam og bygge opp besetningen gjennom påsett av disse. Regnet pr vinterfôra sau vil disse få en erstatning som er 200-500 kr/v. f. sau lavere enn i dag. Dårligst ut kommer de produsentene som slakter ned besetningen i den perioden dagens satser er høye (1.100+ 800 kr/v. f. sau), men søyene ikke har blitt drektige eller er i første drektighetsmåned. Regnet pr vinterfôra sau vil erstatningen ligge 1.200-1.400 kr/ v. f. sau lavere enn i dag.

Utslagene kan bli så store at Norsk Bonde- og Småbrukarlag finner det uakseptabelt i forhold til gjeldende ordninger og krever 3 endringer i ny forskrift:

- Det skal gis kompensasjon for tapte produksjonstilskudd i oppbyggingsperioden (§10)
- Kravet om minimum 6 måneders oppholdsperiode for å bli berettiget kompensasjon for tapte produksjonstilskudd fjernes (§10)
- Fratrukket på 30% av beregnet tilskudd fjernes.

Under jordbruksoppgjøret i 2003 ble partene enige om å flytte 27 mill. kroner fra poster relatert til erstatninger for offentlige restriksjoner ut av jordbruksavtalen til kapittel 1143. Av de 27 mill. kronene utgjorde 9 mill. kroner produksjonstilskudd etter nedslakting. Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil understreke at det ikke lå noen føringer fra partene om at en skulle foreta innstramminger i samordningen i forhold til midlene som var avsatt. Norsk Bonde- og Småbrukarlag oppfatter forslaget fra departementet likevel som en klar innstramning.

Kompensasjon for tap av produksjonstilskudd i en oppbyggingsperiode

Under jordbruksforhandlingene i 2003 ble partene enige om at kun voksne dyr over 1 år var berettiget husdyrtilskudd for sau. Avgrensingen om at det kan gis en viss erstatning for tapte produksjonstilskudd i oppholdsperioden og ikke i oppstartingsperioden, vil slå svært uheldig ut for brukerne særlig i første oppstartsår da påsettlam etter dette ikke er berettiget tilskudd. Besetninger som bygger seg opp etter en sanering, vil kjøpe inn søyelam. I praksis er det ingen omsetning av voksne søyer. Ved første produksjonstilskuddssaknadsomgang vil oppbyggingsbesetninger utelukkende ha dyr under 1 år og foretaket vil verken få husdyrtilskudd eller avløsertilskudd.

Under årets jordbruksforhandlinger krevde jordbruket at besetninger som bygges opp etter en sanering, skulle gis et unntak fra regelen om at kun voksne dyr er tilskuddsberettiget, ved at antall tilskuddsberettigede dyr skulle settes til 75% av alle dyr. Staten kommenterte jordbrukets krav med at dette forholdet skulle fanges opp i erstatningssatsene. Norsk Bonde- og Småbrukarlag kan ikke se at dette er gjort. Vi ber derfor departementet innarbeide erstatningssatser som kompenserer tapte produksjonstilskudd for oppbyggingsbesetninger som kun har dyr under 1 år ved første søknadsomgang om produksjonstilskudd.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag foreslår at siste setning i § 10 strykes: *"Det gis ikke erstatning for tapt tilskudd etter at virksomheten har startet opp drift etter en oppholdsperiode"*.

Vilkår om pålagt oppholdsperiode på minst 6 måneder for å være berettiget erstatning for tap av produksjonstilskudd.

Vilkåret i § 10 om en pålagt oppholdsperiode på minst 6 måneder for å være berettiget erstatning for tapte produksjonstilskudd vil i praksis innebære at ingen som går inn på en frivillig nedslakting vil få kompensert for tapte produksjonstilskudd. Slaktes besetningen ned på høsten, vil dyretallet pr 1.1 være 0. Også året etter vil antall tilskuddsberettigede dyr være 0, fordi ingen dyr vil være over 1 år. Produsenten taper med dette husdyrtilskudd i 2 år i tillegg til 1 år med tilskudd til dyr på utmarksbeite. Dessuten må brukeren få solgt alt eller det meste av grovforet, hvis ikke vil det bli en avkorting av arealtilskuddet neste år. Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil av den grunn stryke første setning i §: *"og som har fått pålagt en oppholdsperiode ut over 6 måneder før det kan startes med samme drift på eiendommen med hjemmel i matloven § 23"*.

Standardisert fratrukk i erstatning for bortfall av tilskudd på 30 prosent.

Landbruksdepartementet foreslår å innføre et standardisert fratrukk i erstatning for tapte produksjonstilskudd på 30%. Dette begrunnes i sparte variable kostnader som følge av at en ikke har hatt produksjon i perioden. Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil poengtere at brukerne i perioden heller ikke har hatt inntekter fra husdyrholdet. For mange i distriktene vil det også være vanskelig å få midlertidig arbeid som kan bidra til å opprettholde inntektene i oppholds- og oppbyggingsperioden.

Hensikten med å gi en erstatning for bortfall i produksjonstilskudd er å gjøre virksomhetene i stand til å gjenoppta husdyrproduksjonen etter at oppholdsperioden er over. Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener departementet i for liten grad ivaretar dette hensynet gjennom forslaget om 30% reduksjon. Norsk Bonde- og Småbrukarlag krever at det ikke gjøres fratrukk for de standardiserte satsene for erstatning for bortfalte tilskudd.

Andre forhold.

Fastsetting av satser for erstatning for tap i en pålagt oppholdsperiode.

I horingsnotatet har departementet ikke angitt hvilke satser en tenker seg. Norsk Bonde- og Småbrukarlag foreslår at standardsatsene for erstatning for tap av produksjonstilskudd fastsettes i forskriften. Satsene må utformes slik at en tar hensyn til geografi og besetningsstørrelse slik det er gjort i arealtilskuddet for grovfôr og husdyrtilskuddene.

2. Forskrift: Erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil understreke at dersom honningproduksjonen inngår som del av et foretaks samla aktivitet og samla omsetning overstiger 30.000 kroner, så skal det gis erstatning til honningproduksjonen ved klimabetingede skader.

Erstatning ved svikt i honningproduksjon skal gis i forhold til gjennomsnittsproduksjonen. Norsk Bonde- og Småbrukarlag kan ikke se at det står hvor mange år et slikt gjennomsnitt skal beregnes over, men forutsetter at en fortsatt legger de 5 siste åra til grunn.

3. Forskrift om erstatning ved katastrofetap i husdyrhold

Norsk Bonde- og Småbrukarlag kan støtte forslaget om at ordningen innsnevres noe gjennom at ordningen nå kun skal gjelde de som leverer merverdioppgave eller har en omsetning på minst kr 30.000,-. Norsk Bonde- og Småbrukarlag fremholder at disse produsentene i et foretak vil ha rett til å legge all landbruksproduksjon til grunn for å nå 30.000 kroner i omsetning og slik ha rett til erstatting (se punkt 2).

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil foreslå at minsteutbetalingen settes til et beløp på størrelse med minsteutbetalingen ved erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon.

Med hilsen

Olaf Gødli
Generalsekretær

Heidi Jønholt
Rådgiver